

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvu „Mira“,
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XV.

V Celovcu, 30. mal. travna 1896.

Štev. 12.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem

napravi

javen shod

v nedeljo dne 10. vel. travna (maja) t. l.

v gostilnici „pri Sušniku“ v Konatečah pod Strmcem.

Začetek ob 3. uri popoldne.

Vspored:

1. Nagovor predsednika, oziroma pooblaščenca.
2. Nagovor o sedanjem političnem položaju. (Ali je liberalno gospodarstvo kmetom v korist?)
3. Govor o sedanjih šolah.
4. Razni nasveti.
5. Prosta zabava in petje.

Pristop imajo vsi zavedni Slovenci in le po njih vpeljani gostje. — K temu, za sedanje čase, naše razmere in naše kraje jako imenitnemu in važnemu zborovanju vabi uljudno **odbor.**

Sedmi občni zbor

katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Celovcu dne 23. malega travna 1896.

Ukljubo slabemu deževnemu vremenu prihitelo je na vabilo našega društva zelo častno število rodoljubov v Celovec, da slišijo račun o društvenem delovanju v minulem letu. Zbralo se je nad 200 mož iz vseh naših dolin in hribov. Zborovanje se je vršilo točno in lepo po določenem vspredu.

I. G. predsednik Gr. Einspieler s kratkimi, pristranskimi besedami pozdravlja zbrane rojake in došlega vladnega komisarja bl. g. bar. Lazarinija iz Beljaka.

II. O denarnem stanju društva poroča blagajnik g. Mat. Ražun: Društvo je imelo dohodkov: preostanka iz l. 1895. 29 gld. 15 kr.,

udnine 136 gld. 11 kr., darov 91 gld. 77 kr., vkup 157 gld. 3 kr. Stroškov je bilo: za shode 92 gld. 21 kr., za tiskovine in koleke 17 gld. 14 kr., za pravde in rekurze 29 gld. 45 kr., vkup 138 gld. 80 kr. Preostanek 118 gld. 23 kr.

Poročilu je g. blagajnik dodal besede zahvale in prošnje. Kakor priča račun, udje društva niso pozabili svetopisemskih besed: „ako imaš veliko, dajaj od tega veliko, ako imaš pa malo, dajaj tudi od malega radodarnim sreem“. — Društvo potrebuje tudi zanaprej podporo svojih udov; saj nima svojih stalnih dohodkov, marveč živi le ob milodarih svojih dobrotnikov. Tukaj velja: bolj je društvo trdno, tem bolj more druge utrjevati in delovati v naših, rekel bi neštevilnih potrebah verskih, narodnih in gospodarskih. Ravno za prihodnji čas bo treba obilnejše podpore. Kako jo dobiti? S tem, da si društvo prizadeva, vsako leto dobiti udnino od vseh svojih udov, kakor tudi prostovoljnih darov od kolikor mogoče mnogih rodoljubov. V to svrhu naj se udnina kakor darovi pobirajo pri vseh društvenih shodih, ako temu krajevne razmere ne nasprotujejo. — Ta nasvet g. govornik obširneje vtemeljuje in ovrže razne ugovore in pomisleke, ki bi se mogli izreči proti njemu. (Živahno odobravanje.)

III. O društvenem delovanju v minulem letu, t. j. od 9. mal. travna 1895 do 23. malega travna 1896 poroča župnijski upravitelj g. J. Rozman nekako tako-le:

V sedmič stopa odbor pred vas, da poroča o delovanju društva in s tem podaje račun, iz kterega naj spoznate, je-li društvo delovalo po namenu, odločenem mu po društvenih pravilih.

Da smo si odkritosrčni, moramo priznati, da je društvo z ozirom na veliko pomanjkanje delavnih močij, dosti čvrsto delovalo v korist in napredek koroških Slovencev.

Od I. občnega zbora do danes, t. j. od 17. malega travna 1890. l., je priredilo poleg občnih zborov 38 javnih društvenih shodov po raznih krajih Koroške, 2 večja shoda zaupnih mož, 2 volilna shoda in 5 velikih slavnostij.

V minulem društvenem letu je imelo 12 javnih shodov. Pri lanskem občnem zboru se je sklenila prememba društvenih pravil tako, da sme društvenim shodom predsedovati vsak od predsednika za to pooblaščen ud. To premembo je po-

trdila c. k. deželna vlada z odlokom od dne 7. rožnika m. l., šte. 812 preds. S tem se je zelo olajšalo društveno delovanje. Shodi so se vršili:

1. Dne 30. rožnika v Štebnu ob Velikovecu, kjer se je zbralo nad 200 udeležencev. 2. Dne 14. rožnika je bil pri Krajcarju blizo Tinj dobro obiskan shod. 3. Dne 4. vel. srpana na Ojstrici nad Sp. Draybergom. 4. in 5. Dne 11. velikega srpana sta bila shoda v Št. Jakobu ob Celovcu in v Lipčji vesi pri Pokrčah. Društvo se je prvokrat pokazalo na tleh po nemčurstvu že hudo podkopanih. Shoda sta bila zato maloštevilno obiskana. Isto velja 6. o shodu dne 18. velikega srpana pri Postražišniku. 7. Dne 15. kimovca je zborovalo društvo na Lipi pri Rudi. 8. Nad 400 udeležencev je štel shod v Grebinju dne 29. kimovca. 9. Dobro se je obnesel tudi shod v Hodišah dne 6. vinotoka in istotako 10. shod v Šmarjeti ob Velikovecu. 11. Dne 9. prosinca l. l. je zborovalo društvo na Tolstem Vrhu pri Gutštanji; shod je bil dobro obiskan in je preprečil agitacijo nasprotnikov proti slovenski šoli, katero snuje tamošnja občina. 12. Dne 23. svečana je bil shod v Črni, povodom občinskih volitev.

Omeniti je tudi zelo dobro obiskanega shoda zaupnih mož dne 21. vinotoka v Celovcu z živahnimi razpravami.

Govorniki na teh shodih so se bavili z raznovrstnimi predmeti: z narodno-gospodarskimi, političnimi, s šolo, delovanjem državnega in deželnega zbora.

Zvesto svojemu imenu in namenu je izreklo katoliško-politično društvo, oziroma odbor njegov, s pismom od dne 25. velikega travna 1895 apostolskemu nunciju gosp. nadškofu Ant. Agliardiju globoko žalost in nevoljo nad vedenjem ogerske vlade, oziroma ministra Banfyja nasproti g. nunciju. — Dne 20. kimovca je odbor izrekel brzojavnim potom istemu mestu svoje obžalovanje zoper ostudne demonstracije sovražnikov sv. cerkve v Rimu.

Omeniti je treba, da je imelo naše društvo s c. k. okrajnim glavarstvom celovškimi sitnosti zaradi napravljanja shoda v Št. Jakobu. O nemškem ukazu tega glavarstva se je društvo pritožilo na višje mesto, na kar je c. k. notranje ministerstvo zaukazalo, da se imajo naše slovenske vloge tudi slovenski reševati. Ta priprosti, čisto samo ob sebi razumljivi odlok je razburil naše nemške so-

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

II.

(Barigeljc v nedeljo popoldne pri Tinetu na vasi.)

Na belo nedeljo šla sva s Cofinovim Petrom v Pliberk k maši. Moško sva korakala po maši iz cerkve ter sva prav trdno sklenila iti naravnost domu. Ko sva že bila mimo gostilne, v katero sva včasih zahajala, pravi mi Peter, ki je vedno poln muh: „Vidiš Barigeljc, ker sva se tako moško držala, ga vendar zasluživa pol litra.“ In res me zapelje, da se vrnem z njim v gostilno. — Tu se navadno shajajo tisti „purgarji“, ki menda že dolgo z nevoljo gledajo, kako nekteri pliberški „purgarji boljše sorte“ vganjajo svoje burke. Da sem se bil za nekaj časa tu oglašil, bil sem pozneje silno vesel. Veliko sem slišal in komaj čakal, da pridem do našega Tineta, ki bode gotovo tudi moje povesti vesel.

Precej po južini grem zato k Tinetu. Ko sva si „fajfei“ nabulala, mu začnem tako-le pripovedovati: „Danes zjutraj sem se malo oglašil pri Štefeljnu. Poslušaj no . . . Vse je bralo „Mir“, to se reče, jeden „purgarjev“ ga je bral, drugi pa so vlekli na ušesa, kakor mi kmetje, kedar naš pot pred cerkvijo oklicuje. Ko je prenehal brati iz „Mira“, veš, o tistem shodu pri Jozelju, se oglasi eden od „purgarjev“ in pravi: „Kar ste slišali, je sicer za nas britko, pa resnično. Ko bi

tista gospôda, ki ob sobotah zvečer take nepotrebne čenče poslušala, raji doma ostala, pa v nedeljo zjutraj v cerkev šla, potem bi se danes svet nam Pliberčanom ne smijal. Ti naši „nobel purgarji“ vedno vpijejo, da je Pliberk nemško mesto, a kedar je v nedeljo nemška pridiga, jo pa slovenski kmetje poslušajo. Ko bi kmetov iz okolice ne bilo, no, potem bi pri nas ob nedeljah v cerkvi žalostno izgledalo. Zato pa jaz tem „nobel purgarjem“ nič ne morem prav zaupati. Oni govorijo da hočejo za nas skrbeti, ali jaz pravim: dragi moji purgarji, povem vam, da kdor svojih dolžnosti do Boga ne spolnuje, jih tudi do svojega bližnjega ne bo. In kaj bi se mi tudi tako „nobel“ delali? Saj sami veste, kako nam gre —“

— Ja, ja, vzdihne neki star purgar za pečjo; če res „paurov“ več ne bo k nam, če se nas bodo izogibali, še za sol ne bomo imeli. Vsi veste, kaj se je zgodilo pred par leti, ko so pošteni kmetom, ki so prišli, da bi se lepo mirno kratkočasili, naši „nobel purgarji“ vrata zaprli in jih še iz mesta izgnali. Kmetje so nam tisto surovost odpustili in še pozabili so vse. Ali jaz tistega dneva nikdar ne bom pozabil, sram me je, kedar nazaj mislim, da sem pliberški purgar. In sedaj imajo spet s tisto „Südmarko“ tako komedijo, s tem nepotrebim društvom, o katerem sem slišal oni dan, da podpira samo take nemčurske kmete, kateri po lastni nemarnosti pridejo na kant, ker jim je več za gostilno in kvarte, kakor za kmetije in gospodarstvo! In za take zbirajo zdaj tudi naši „boljše sorte purgarji“. Naj nam znižajo rajši občinsko štibro! Oh, pa kaj bomo morali sedaj še za most plačevati. Še za sol ne bo drobiža, pa bi za tisto „Südmarko“

denar metal?“ Starčka oblijejo solze in utihne. — Dragi Tine, meni se je mož smilil in z njim vsi Pliberčani.

Tine, ki me je zadovoljno poslušal, pristavi: „No, Barigeljc, to ti rečem, da še več Pliberčanov tako misli, kakor oni starček, o katerem si govoril in kakor sva midva rekla.“

Ker je Tine moral na pot, ga spremim do železnice, želim mu srečno potovanje in še vpijem za njim, ko se je vlak že pomikal: „Pa piši kaj, veš, ne pozabi, čez hribe in doline.“ Kimal je, da bo. Dolgo sem stal in gledal za vlakom, ki mi je odpeljal za nekaj časa Tineta v tuje kraje, od koder mi bo pisal. Bog ga obrani! „več.“

Kocenj v Nemcih.

(Po narodni zapisal + Fr. Pečar*.)

Kakor je menda znano, imajo Dolinci navado, svoje sinčke pošiljati med Nemoce, da se za silo nauče — „tajč lomiti“. — Tudi našemu Kocenju oče niso prizanesli. Približala se je svečnica in z njo je prestopil Kocenj trinajsto leto. Rad ali nerad je moral vzeti od doma slovo in se odpraviti z očetom, z dvema klobukoma na glavi in cajno na ramenih čez Koren v Korotan.

Na znanem beljaškem mostu, kjer je že od nekdaj v navadi semenj slovenske dece, izpostavijo oče sina na ogled. Kocenj ni dolgo čakal novega gospodarja, in nedolgo potem ga vidimo že med

* + Fr. Pečar je bil zelo nadarjen dijak in gojenec „Marijašča“ v Ljubljani. Zgodaj se je poskušal v pisateljstvu. To povestico nam je izročil njegov prijatelj. O njegovi prezgodnji smrti ga je lepo opisal v podobi in besedi „Dom in Svet“. Uredn.

deželane tako, da so po svojih poslancih interpelirali v tej zadevi ministra. S kolikim vspehom, kazala bode bodočnost.

Društvo se je trudilo, da zvesto izpolnjuje svoj namen. Da ga bode moglo izvrševati tudi zana-prej, zato potrebuje Vaše opore in pomoči in zato obrača se odbor do Vas, čestiti gospodje, da ostanete društvu zvesti tudi zana-prej, da mu pridobivate novih prijateljev in zlasti podpirate društveno delovanje po shodih.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo je in mora biti središče delovanju naše stranke na Koroškem, ki mora ostati vedno na poti, tako do-ločno zasnovani po nepozabnem msgr. A. Einspieler-ju, — podvrženo geslu: „Vse za vero, dom in cesarja!“ Le na tej poti ga čakajo trajni in veseli uspehi.

Povsod v naši Avstriji se živo pojavlja kato-liško gibanje; pogledimo le na Dunaj. Pa tudi Slovenci ne smemo zaostati in glavni namen našemu društvu je, da budi katoliško zavest med koroškimi Slovenci, da zajezí pot onemu puhlemu in lažnji-veemu liberalizmu, ki se vsiljuje med nas od strani številnih nasprotnikov.

Naše društvo je slovensko. Kakor doslej, mora biti tudi zana-prej njega poglavitna skrb, da krepko in neustrašeno zagovarja naše narodne pravice na vse strani. Doseglo je društvo ravno o tem po-gledu že marsikteri uspeh, — doseglo bode tudi zana-prej še marsikaj.

Ni še dolgo tega, kar so se slišale v tej dvo-rani iz ust vnetega dunajskega govornika prelepe besede o narodnih pravicah in narodni spravi. Besede so se vsestransko in burno odobravale. Gospoda moja! Če bodo tudi vsi naši koroški Nemci in na čelu jim javni zastopniki delovali v smislu teh besed, potem bomo dosegli, za kar se toliko let in s tolikim trudom potegujemo: narodno ravnopravnost, potem pa bo dosežen tudi cilj onega gospoda, ki je ta svoj cilj že tolikokrat in z glasno besedo napovedal, a malo storil, da bi ga dosegel (ravno narobe), potem pravim, bo mirna Koroška!

Naše društvo je gospodarsko. Vedno je svojo pozornost obračalo tudi na gospodarske zadeve in zlasti na gospodarski pouk. V tem oziru bode zasledovalo nastalo, za razvoj posebno kmetkega in delavskega stanú važno socijalno gibanje in po-skrbelo tudi zana-prej za pouk koroških Slovencev v gospodarskih zadevah.

Omeniti mi je še nekterih drugih stvari, ki sicer niso neposredno v dotiki z našim društvom, ki so pa v zvezi z našim javnim življenjem. Po-družnice sv. Cirila in Metoda so delovale po postavljenem jim namenu tudi v minulem letu. 16 naših podružnic napravilo je 23 shodov z mno-gimi poučnimi govori.

O naših šolah bil je razgovor v državnem zboru dvakrat. Govoril je o njih preč. g. poslanec kanonik Klun dné 11. malega srpana m. l. in letos dné 2. sušca. Zadnjikrat je krepko zavrnil govo-ričenje celovškega poslanca Dobernika in ga tako krepko okrcal, da mu je kar vzelo sapo, in da Dobernik ni več ničesar odgovoril.

Znano je, s kolikim srdom so se zagnali naši nasprotniki v slovenska imena. Kratijo nam že dolgo naše pravice; zdaj nam hočejo vzeti še slo-

vensko imé, staro pričó naše pravice do obstanka tudi na koroških tleh! V tem oziru je znamenita interpelacija g. Višnikarja.

Predno sklenem, spomniti se hočem še umrlih, iskrenih rodoljubov, katerih vsak je bil v svojem kraju krepak steber slovenske stvari. Omenim najprej onega, kterege zgubo vsi najbolj obžalujemo, prof. J. Lendovška. Kaj nam je bil, koliko je storil s tiho pa toliko marljivo in odločno požrtvovalnostjo z neumornim delom za našo stvar, Vam je znano. „Spomenik postavimo mu tak, da slednji skuša biti mu jednak“ — v značajnosti, požrtvovalnosti in navdušenosti za narodne svetinje!

Spominjamo se g. župnika A. Brežana, ki je na visokih Djekšah stal na braniku za našo stvar; pevovodje Miha Hanina, kterege izgubo bridko čuti Šmihel. Prevaljska okolica je izgubila vrlaga mlinarja Š. Skublja, ki je nastopil mnogokrat kot govornik tudi na naših shodih in sprožil marsiktero dobro misel. Velikovška okolica žaluje za spošto-vanim gospodarjem Val. Gross-om, p. d. Jop-om v Štriholčah. V Št. Jakobu v Rožu je umrl pridni in za slovenstvo vneti posetnik Jožef Janežič. — Bodi rajnim lahka slovenska zemlja, ktero so iskreno ljubili, Bog njih plačnik za vse kar so storili za našo stvar, nam pa je častitljiv njihov spomin, — v posnemanje njih izgled!

Ob koncu sem! Marsikdo misli ko gleda na velike zapreke, ktere nam stavlajo močni nasprotniki: zastoj je naš trud, zastoj naši napori! Ne, slavni zbor; vémo, da je naša stvar pravična, da je dobra, in dobre, pravične stvari Bog zapustil še ni, zapustil ne bo. Zató nadaljujmo pričeto delo prav krepko, našim četam naj pristopi vsak, naj dela vsak na svojem mestu in uspeh ne bode iz-ostal! Stara garda se bije in vojskuje, a se ne udá!

„Laboremus!“ — „delajmo“, za dobro stvar, opominjajo večkrat naš sv. oče Leon XIII. Delajmo vsi, delajmo složno in odločno; potem, predragi, potem bodo tudi nam vremena se zjasnila, nam milejše zvezde kakor zdaj sijale!

G. ekspozit M. Grm pristavi poročilu neko-liko besed o našem „Koroškem miru“ in pojasni z nekterimi izgledi, kako se je nam vojskovati za našo stvar, in kako smešen sad mnogokrat obro-dijo neméurske šole.

IV. in V. Nato je sledilo vpisovanje udov in nabiranje letnih doneskov, ki je imelo zelo dober uspeh. — Na predlog č. g. župnika Ogris-a se potrdi sedanji odbor, samo namesto g. Haderlap-a se na novo izvoli provizor Jožef Rozman v Šmarjeti ob Velikovu. Odbor se je na to v svoji prvi seji koj po občenem zboru na-slednje konstituiral: Gregor Einspieler, predsednik; Vekoslav Legat, podpredsednik; Matej Ražun, bla-gajnik; Josip Rozman, tajnik; Janez Wieser, Ma-tija Prosekar, Martin Štih, France Grafenauer, Janez Šumah, odborniki. Za namestnike: Jurij Drobivnik, Jakob Hedenik, France Kobentar. Ra-čunska pregledovalca: Matej Šervicelj in Anton Pelnač.

O VI. točki „razne razprave“ se oglasi več gospodov. G. podpredsednik V. Legat v daljšem govoru razpravlja o raznih dogodkih zadnjega leta, ki so uplivali na naše javno življenje. Z raznimi izgledi kaže, kako nam naši nasprotniki še vedno kratijo narodne pravice. Posebno omenja

slovenskega uradovanja in mnogo sitnostij, ki se delajo zaradi tega slovenskim občinam. Mnogo ima trpeti zaradi slovenskega uradovanja kotmirski žu-pan Prosekar, kteremu dela sitnosti deželni odbor pa tudi neméurske občine, ki nočejo sprejemati slovenskih dopisov. Istotako ima občina Sele mnogo zaprek zavoljo svoje šole. V tem povsem goratem in čisto slovenskem kraju hočejo znani mogotci na vso moč vsiliti — nemško šolo (fara šteje 1059 duš, med temi so — 4 zmožni nemškega jezika v besedi in pisavi, med temi sta župnik in tajnik, 6 drugih je, ki so nemščine zmožni deloma v besedi, vsi drugi so trdni Slovenci!) — Kako „dobrohotno“ (?) se postopa z nami, kaže razpis ravnateljskega mesta na celovski pripravnici in učitelja za slovenščino na beljaški gimnaziji. Žalostne so tudi razmere na beljaški strokovni in boroveljski puškarski šoli, ktere obiskuje mnogo Slovencev, ki pa ne čujejo leto dni ni besedice slovenskega nauka*).

Velika krivica se godi Slovincem tudi z na-stavljanjem uradnikov med nami, ki ne znajo slovenskega jezika in kako naj ti delujejo med slovenskim ljudstvom? Zahtevati moramo zlasti, naj se v Velikovu namešči namesto odišlega g. gla-varja mož, ki bo zmožen tudi jezika malone vsega tamošnjega prebivalstva.

Da moremo tudi Slovenci kaj doseči, kaže nam velikovška šola. Delajmo in žrtvuemo zánjo tudi v bodoče!

Zlasti ob času volitev naj izpolni vsak vestno svojo dolžnost in naj dá svoj glas le značajnim slovenskim možem, zakaj le če si izvolimo dobrih in trdnih mož za poslance, smemo upati, da se nam zboljšajo opisane žalostne razmere. (Živahno odobravanje.)

G. Rozman pojasni z nekterimi izgledi, kako se od neke strani postopa z nami. A bodimo odločni in dosledno tirjajmo vselej in povsod svoje pravice, ki se nam bodo tudi dale. Dokaz zató je najnovejša razsodba naučnega ministerstva, da morajo c. k. okrajni šolski sveti sprejemati tudi slovenske vloge krajnih šolskih svetov.

G. M. Štih govori o potrebi dobrega pouka v gospodarskih zadevah in nasvetuje, naj se na-mesti za Rožno dolino slovenski živinozdravnik. Njemu se pridruži g. župnik Ogris. G. predsednik obljudi, da bo odbor storil potrebne korake.

Č. g. župnik Treiber stavi in utemeljuje na kratko sledeči resoluciji:

„1. Dné 23. malega travna na občenem zboru kato-liško-političnega in gospodarskega društva zbrani koroški Slovenci obžalujejo sklepe deželnega zbora koroškega gledé usmiljenih sester v celovski bolnišnici in o uvedbi krščan-skega nauka na višji realni celovski, ker nasprotujejo iz-rečni volji krščanskega slovenskega ljudstva. Istotako oporekajo sklepu istega zbora gledé preuredbe deželno-zborskega volilnega reda, ker se s tem delajo kmetom največje zapreke, izvrševati svojo volilno pravico. Ob-jednem se zahvaljujemo mil. g. knezoškofu za pričeto delo v korist kmetkega stanú.

2. Dné 23. malega travna na občenem zboru kato-liško-političnega in gospodarskega društva zbrani koroški Slovenci se zahvaljujejo gg. slovenskim državnim poslan-cem, da tako vstrajno zagovarjajo pravice koroških Slo-vencev; posebno se zahvaljujejo g. poslancu in kanoniku Klunu za izvrstne govore o šolski debati državnega zbora, ter prosijo gg. poslance, naj naše pravice zagovarjajo tudi zana-prej.“

Resoluciji sta se jednoglasno sprejeli.

*) Obširneje o tem še spregovorimo! Ured.

Nemci, pri nemških žgancih. Vse se mu je zdelo kakor doma, le žganci so bili doma bolj zabeljeni.

Po južini se je hotel nekoliko nasloniti v gorkem zapečku, saj je bila glava že tudi trudna od samih — „dos“ — in „bos“ — ov —, ktere je Kocenj z odprtimi očmi, ušesmi in ustmi pri ko-silu zajemal. Menil je, da je doma, ali hudo se je zmótil. „Bos, noh, mi šah mohen“, zazvene-le so takoj gospodarjeve besede ubogemu Kocenju po ušesih. Rad ali nerad je stisnil svojo kosmačino na glavo in odšel preko dvorišča na skedenj.

Mi šah — miši, zvenelo mu je vedno po ušesih. Tako se tedaj spravi na skedenj in se pripravi na — mišji lov. No, saj drugega z mišmi ni vedel početi. Mesto da bi bil prijel za koso in narezal rezanice (zobanja), kakor je menil gospodar z „mi šah mohen“, poiskal je bezgovo metlo ter cel božji popoldan podil miši od kota do kota. Še le v mraku se vrne z jedno celo mišjo v hišo k gospodarju.

„Mi šah mohen . . .“ in še nekaj bi bil rad povedal, da ne bi bil čutil v tem hipu gospodar-jeve zausnice. Popustil je miš, klobuk in cikle v hiši in popihal jo skozi odprte hišne duri na plano. Kmalu bi bil čul čarobnega mlina glas „palidrga nazaj, nazaj domov,“ da ni bilo zunaj snega do pasa. Mej tem se prikaže Metica, hišna dekla, ki je jedina v hiši umela slovenščino. Takoj je spoznala, da Kocenj tega ni storil iz hudomušnosti, in skoro je tudi potolažila gospodarjevo jezo.

Kocenj pa še sedaj na stare dni rad pripove-duje, kako je v Nemcih miši lovil in kako se je pozneje za svojo nevednost kesal.

* * *

Ne bodi trdosrčen proti ubogim! V ne-kem mestu je bil bogat mestjan, ki je včasih tudi kaj dobrega storil. To se je pa navadno le tedaj zgodilo, kedar ga je kdo videl. Hotel je, da bi ga drugi hvalili. Nekega zimskega dné, ko je bil hud mraz, jezdi iz mesta na sprehod. Mesto je imelo še mestna vrata in tam je bila straža, ki ni pustila nobenega reveža v mesto, da bi ne moralo mesto za njega skrbeti. Domu gredé sreča bogati mestjan pred mestom ženo z dvema otro-koma, ki so se tresli od mraza. „Ljubi gospod, ga prosi žena, usmilite se mene in mojih otrok; pomagajte, da dobimo v mestu prenočišča in da ne poginemo po noči tu v mrazu jaz in moji otroci.“ Bogatemu možu grejo te besede sicer k srcu, ali ker nikogar ni, da bi ga bil videl in pohvalil, dá ženi le par beličev in jezdari domu. — Drugi dan so našli ženo in njene otroke zmrznjene poleg ceste. Ali kdo zamore popisati strah in žalost bogatega a trdosrčnega mestjana, ko to zve in tem več, ko spozná, da je nesrečna žena njegova lastna — sestra! Bila je v nekem oddaljenem kraju omo-žena, in je tam prišla v revščino, ko jej je umrl mož. Zavolj tega se je podala na pot, da bo šla k svojemu bogatemu bratu in njega prosila za pomoč. — Zunaj mesta brata ni spoznala, in skoraj na koncu pota storila s svojimi otroci tako smrt. Njen brat se je seveda od sedaj kesal in vse dni svojega življenja je obžaloval svojo trdosrčnost, ktera je kriva smrti svoje sestre in njenih otrok. —k.

Ni jej bilo dano. Na pustno nedeljo se je hotela v nekem mestu na Bavarskem 24letna hči nekega železniškega delavca omožiti. V soboto popred pa jej je na enkrat postalo slabo, zadela jo

je srčna kap in umrla je nanagloma. Že nekaj let poprej je bila nevesta; tedaj jej je nepričakovano umrl ženin. Velikokrat se nad nami uresničijo besede: „Človek obrača — Bog pa obrne.“ —k.

Plemeniti berač. Neka revna perica v Varšavi je o pustú možila edino hčerko. Dote ji sevéda ni mogla dati nobene. Drugi dan po poroki pa pride v sobo mladih zakonskih znani jima berač in reče, da prinaša mladi ženi majhen dar, ker mu je pred cerkvijo vselej dala vbogaime. Po teh besedah dá mladi ženi petsto rublovih ban-koveev in pristavi, da po njegovi smrti se še mar-sikaj najde za njo, revno dobrotnico. Mlada za-konska sta hotela bogatega berača pri sebi imeti in mu skrbno streči, ali berač je prosil, naj ga le pustijo pred cerkvijo beračiti, in naj na njega, starca, nikoli ne pozabijo. —č—

Zjutranji strah. Cerkenik farne cerkve v Jeternicah je slovel daleč okrog, da izmed vseh cerkenikov najbolj zgodaj juternico zvonil. Pa je bil tudi ponosen na to in v sramoto si je štel, če se je kedaj zapoznil. Neko jutro gre po navadi zgodaj zvonit. Ko stopa po pokopališču, se mu zdi, da sliši neki zamolkel glas. Obstoji in posluša. Res sliši razločno neko stokanje, ki se mu zdi, kakor bi prihajalo iz groba. Cerkenika je začelo biti strah. Počasno gre proti cerkvi. Pa ker vedno glasneje prihaja, mu upade ves pogum; prepričan je za trdno, da je to zdihoavanje kakega rajnega. Zato se naglo obrne in gre proti domu. Zunaj pokopališča premišluje, kaj mu je storiti. Počakati do dneva mu ne kaže, ker potem bi ljudje govorili, da je zaspal. Koga drugega po-klicati ga je sram. Kaj početi? Že vem, si

G. Kandut spregovori o slovenskem uradovanju, zlasti o najnovejšem odloku krajnim šolskim svetom, o katerem govorimo na drugem mestu.

G. posl. Einspieler obširno poroča o delovanju deželnega zbora v minulem zasedanju. Govori o deželnih potrebščinah zlasti gledé šol, deželne bolnišnice itd. Pojasni sklepe o novem volilnem redu, o krščanskem nauku na realkah, gledé usmiljenih sester itd. Liberalni poslanci ne marajo poznati težav kmetkega stanú in zató se nanj tako malo ozirajo. Poročilu dodá govornik nekoliko primernih opominov za prihodnje volitve.

Konečno se g. predsednik zahvali zborovalcem in g. komisarju ter zaključi zborovanje z „živio“-klici presvitlemu cesarju.

Po shodu je bila prosta zabava, pri kateri so nas kratkočasili vrli kotmirski pevci, ki so že s prvim nastopom v Celovcu pokazali, da skrbno gojijo milo in lepo slovensko pesem.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) Č. g. župnik Fr. Havliček v Čačah daroval je za velikovško šolo o priliki svoje inštalacije 20 kron; župnijski upravitelj Franc Stingel v Timenici 3 krome; celovski rodoljub J. K. daruje z ozirom na gledališki predstavi v korist nemškemu šulferinu in „Südmarki“ v Celovcu za slovensko velikovško šolo 2 krome; g. F. Kandut je dne 12. t. m. na obnem zboru posojilnice v Šmihelu pri Pliberku med posojilničarji nabral in nam poslal 30 kron. Skupaj 55 kron. — Pristrčna hvala. Živel! nasledniki!

Od Vrbskega Jezera. (Birna.) Dne 19. sušca se je v resnici radoval Otok, kakor je javljal i slovenski napis na lepo okinčanem slavoloku, ker so ga obiskali naš višji pastir, da bi posvetili nov altar ter delili sv. birmo. Okrog knezoškofa je bilo 12 duhovnikov, med njimi preč. g. opat iz Št. Pavla P. A. Duda, patron Otoške cerkve. Birmanec je bilo nad 170. Novoposvečeni altar je gotiškega sloga in ima 3 sohe: sv. Jožefa v sredi, ob straneh pa sv. Boštjana in sv. Barbaro. Lep je, lep; le to mi ni po volji, da ne morem najti v nobenem „Življenju svetnikov“ tiste svetnice, ktere ime je na odličnem mestu imenovanega altarja izrezljano.

Iz Gozdanj. (Prenovljena cerkev.) Pozno sicer, a upam, da ne bo prepozno, vam poročam o prenovljenju naše cerkve. G. Markovič, znani naš rojak in slikar v Rožeci, je umetno naslikal obok nad altarjem in v sredi cerkve s podobami Jezusa od smrti vstalega, svete družine, Jezusa prijatelja otrok, 4 evangelistov, svet. Mohorja in Fortunata, sv. Cirila in Metoda in več drugih svetnikov. Nad podobami se blišči napis: Sv. Ciril in Metod, prosita Boga za slovenski rod. Vso slikarje sta oskrbela vrla moža, p. d. Kajžnik iz Vabrne vasi in Lavrinček iz Drešic. Čast jima! Iz lesa je izrezljal g. Markovič lepo podobo lurske Matere božje. — Dobili smo tudi novo svetilnico za večno luč pred velikim altarjem. Izdelal jo je prav umetno g. Henrik Zadnikar, pasar v Ljubljani. Isti nam je napravil tudi 12 svečnikov, v ognju pozlačenih, in prenovil več cerkvene posode na našo veliko zadovoljnost in za prav nizko ceno. Priporočimo tega domačina zató za dobro vestjo č. cerkvenim predstojništvom. — Dobimo v kratkem tudi novo uro na stolp. Izdeluje jo g. J. Po-

misli naposled, gnal bom svojega Franceka pred seboj; naj si bo že duh kterejakoli rajnega, nedolžnemu otroku nima pravice kaj storiti. In tako je tudi storil. Čez nekaj časa stopa cerkvenik zopet po pokopališču, nekoliko pred njim Francek. Sedaj ni bilo ničesar čuti. Ko pa prideta blizo cerkvenih vrat, zaslišita razločno klic: „Pomagajte, pomagajte!“ Cerkvenik zapazi, da ta glas prihaja iz dan prej izkopane jame. Zopet se sliši: „Oh pomagajte! kakor resnično sem Smukov Juri, tako se mi še ni godilo.“ Cerkvenik se je oddahnil. Smukovega Jurija je poznal. Torej vendar ni bil kak mrlič. Brž se pripravi, da ga izvleče iz tesne jame, cerkvenik pa, da se je iznebil straha; vendar se je sam pri sebi sramoval, da se je prej toliko bal. — Pa kako je prišel Jurij v jamo? Iz bližnje krčme se je vračal po noči pijan domov. Šel je po krajši stezi skozi pokopališče. Tu pa je zašel na rob jame, v katero se je zvrnil, da ni mogel na noge. Tako ga je našel cerkvenik, kteremu je bil tak strah nagnal. Juriju pa je bil ta dogodek v korist, ker od te dobe ni več pijančeval. A. K.

Iskrice. Kdor molči o napakah drugih ljudi, kaže s tem, da pozna samega sebe. — Pametni človek, če tudi se včasih zmoti, išče resnico dalje; samo norec je zadovoljen z zmotnjo. — Najprej se uči sam, potem še le uči druge. — Najprej vse dobro premisli in potém kaj stori!

Smešničar.

* A. Kaj mi hočete očitati? Jaz sem kot dijak na dveh visokih šolah študiral. — B. To vas prav nič ne opravičuje; jaz sem tudi imel tele, ktero

gačnik v Podnartu. — Tako je naša cerkev lepo prenovljena, v dokaz, da je našim rojakom pri sreju lepota hiše božje.

Iz Klobasnice. (Zvonovi.) Pri nas je počil največji zvon, ki tehta 1220 kilogr. in je vlit leta 1874. pri Hilcerju v Dunajskem Novem mestu. Ker so pa zvonovi zavarovani pri društvu „Unio catholica“, cerkev ne trpi nobene škode. Dobro bi bilo, da bi vse cerkve zavarovale svoje zvonove zoper razpokanje.

Iz Štebna pod Juno. (Veselica.) Na velikonočni pondeljek je imel vrli „Gorotan“ svoj letni občni zbor, združen za lepo veselico. Stvar se prej ni v listu naznanila, pa hitro se je po vsej okolici raznesla vest, da bomo imeli priliko, poslušati milo slovensko pesem. Že pri popoldanski službi božji je zapel „Gorotan“ več pesmij in s tem lepo povzdignil službo božjo. Potem smo se zbrali v naši narodni gostilni pri Žlokarju, kjer je bilo natlačeno polno ljudstva. G. starosta pozdravil je v srčnih besedah udeležence, posebno došle gg. pevce iz Celovca. V živih besedah je kazal na delovanje našega „Gorotana“. Potem so krepko zapeli pevci in pokazali, da se s trdnim trudom tudi priprosti kmečki fantje povzdignejo do lepe umetne slovenske pesmi. Fantom so se ljubko pevaje pridružila tudi narodna dekleta. Z največjim veseljem smo jih poslušali do pozne ure. S petjem vrstile so se navdušene napitnice. Izmed pesnij so posebno dopadle prekrasna „Na planine“, „Mrak“, „Slovenec sem“, poleg mnogo drugih, tudi narodnih. Ločili smo se s srčno željo, da se nam kmalu zopet priredi tako lep užitek. Živela slovenska pesem!

Iz Št. Vida v podjurski dolini. (Raznotero.) Že dolgo in daleč okrog se govori, da se vozi po Št. Vidu ponočna pošast, iz ktere pljuvajo ognjene iskre. Nekteri so pravili, da so videli po noči voz brez konja, drugi zopet konja brez voza in slišali tuljenje kakor divjih zverin, da so se ljudje iz spanja zbudili in bili vsi preplašeni. Kaj je bilo? Tretjo postno nedeljo (!) je bilo v neki nam znani gostilni več fantov, kterim so hudi duhovi iz žganjarskega soda zmešali pamet, da so šli ob tretji uri zjutraj (!) strašit spéče ljudi. Vpregli so črnega konja, preobrnilo svoje suknje čez glavo, da bi jih nihče ne spoznal, se vozili po vasi, kadili smodke, tulili in oponašali vsevrstne živali. In take burke se vganjajo v svetem postnem času! Med poredneži se odlikujeta nek kovaški pomagavec pri našem županu in neki mlad godec, ktera druge fante popačujeta. Čas bi že bil, da bi se takim nemirnim duhovom tudi enkrat resnični strah naredil od strani tistih, kteri imajo dolžnost skrbeti za red in mir v občini. — Od vseh strani je slišati žalostnih prigodeb zaradi velikonočnega streljanja. Tudi pri nas je se zgodila nesreča. Edini 22letni sin kmeta p. d. Lipuš-a in cerkvenega ključarja v Št. Vidu se je ustrelil pri nabijanju možnarja v levo roko, da je zgubil dva prsta in si roko hudo poškodoval, naposled pa umrl. Dne 9. malega travna smo ga pokopali. — Dne 28. sušca je umrl Janez Messner p. d. Keber na Veselah, ki je bil tudi 12 let župan Rekarške občine. Naj v miru počiva! — Kakor nam je od merodajnega kraja bilo na našo prošnjo zagotovljeno, dobimo v kratkem tudi pošto v Št. Vidu. Ker so sedaj naše poštno raz-

sem dvema kravama pripuščal, in vendar iz njega nič družega ni bilo, kakor — junec!

* Negoljufivo znamenje. Gost k natakarku: „Pri nas človek ne pozna, ali je pil plzenjsko ali pa le navadno pivo. Okus je pri obeh enak. — Natakark: „To nič ne dé! Pri plačevanju ga bodeš že spoznali!“

* Izgovor. „Zakaj si bil danes po šoli zaprt?“ vprašal je strog oče svojega sinčka. — „Zató, ker se je sosedov Jaka pred šolo tepel!“ — Ali zavolj tega vendar nisi mogel biti kaznovan!“ — „On se je tepel z menoj!“

* V šoli. Učitelj: „Kterega spola je mačka?“ — Šolarica: „Moškega!“ — Učitelj: „Kako pa to?“ — Šolarica: „Zató, ker ima brado!“

* Moder nauk. Kadar zjutraj vstaneš in si samičen, prosi ljubega Boga za dobro ženo, zakaj dobra žena je vredna vsakdanje prošnje tem več, ker so dobre žene redke. — Si pa oženjen, prosi za dober dan, kajti tudi najboljše žene imajo večsih hude dni.

* Oče: „Čemu se pa toliko dereš?“ Sinček: „Mati so me topli, pa so rekli, da nič ne veljam.“ Oče: „Prav so imeli.“ Sinček: „Pa so tudi rekli, da bodem tak malopridnež, kakor oče.“

* Ribničan pripelje zelnih glav celi voz vrh visocega hriba. Ravno na vrhu prevrne pa se mu voz in glave letijo na vse strani na vzdol. Mož, ko to vidi, smeje se na vse grlo rekoč: „Sedaj še verujem, da ima vsaka glava svojo misel, niti dve ne letite vkup.“

mere zelo žalostne ter imamo na vse kraje jako daleč, bili bi nove pošte vsi veseli.

Iz Šmihela nad Pliberkom. (Slovensko uradovanje.) Visoko c. k. ministerstvo za uk in bogočastje je razsodilo, da mora c. k. okrajni šolski svet v Velikovcu sprejemati tudi slovenske vloge podrejenih mu krajnih šolskih svetov. Prej se je tega branil; načelnikom krajnih šolskih svetov so se nalagale zbog slovenskih vlog kar zaporedoma globe, pa njih vstrajnost je konečno zmagala. Pred kratkim se je v tej zadevi dostavil krajnim šolskim svetom v Šmihelu, Kazazah in Klobasnici sledeči odlok (v nemškem jeziku):

„Štev. 472. Okrajni šolski svet.

Krajnemu šolskemu svetu v

Visoki c. k. deželni šolski svet v Celovcu je z odlokom od 19. sušca 1896, št. 180, sledeče semkaj naznanil:

Visoko c. k. ministerstvo za bogočastje je zaukazalo vsled rekurzov predloženih mu krajnih šolskih svetov v Klobasnici, Šmihelu in Kazazah proti tu-uradnim ukazom od dne 12. rožnika 1892, št. 1648, 22. listopada 1892, št. 3474, 3475 in 3477 in od 12. sušca 1893, št. 528, s kterimi se je določila nemščina kot uradni jezik za dopisovanje teh krajnih šolskih svetov s c. k. okrajnim šolskim svetom, ter vsled pritožb, ki so se še pozneje predložile od istih krajnih šolskih svetov v isti stvari z visokimi odloki od 24. in 25. vinotoka 1895, št. 3238, 15.329 de 1893 in 28.632 de 1892: naj v omenjenih zadevah šolske oblasti jednako postopajo politični uradi.

Kakor je naznanilo c. k. deželno predsedstvo v tej stvari dne 24. prosinca 1896, št. 140, sprejema c. k. okrajno glavarstvo v Velikovcu slovenske dopise in vloge brez zapreke in jih nemški rešuje. — C. k. okrajni šolski svet naj toraj s krajnimi šolskimi sveti jednako postopa.

Z ozirom na to razsodbo rešuje c. k. deželni šolski svet zdaj šolske kazni, ki so se napovedale po zgoraj naštetih rekurzih, potrdi kazni, ali jih ob enem spregleda.

To se naznanja krajnemu šolskemu svetu z ozirom na poročila od 24. malega travna 1895, št. 24. itd. . . . , da o tem obvesti sledeče stranke. (Sledijo imena.)

C. k. okrajni šolski svet v Velikovcu

dne 8. malega travna 1896.

Predsednik: Kolenz l. r.

Ta razsodba je v marsičem zanimiva. Prizna se namreč po dolgih pritožbah, da morajo višje oblasti sprejemati tudi slovenske dopise nižjih uradov. Ali to je še le polovica poti. Tisti višji uradi so po državnih postavah zavezani slovenske dopise ne samo (nekako milostno) sprejemati, ampak jim tudi slovenski odgovarjati. Da c. k. okrajno glavarstvo in sedaj tudi okrajni šolski svet v Velikovcu slovenskim dopisom nemški odgovarjajo, to jasno nasprotuje našim postavam. Zakaj višje oblasti tega nedostatka ne odstranijo? Poklicani faktorji naj sedaj, ko so dosegli prvo polovico, odločno zahtevajo še drugo: da se mora slovenskim vlogam tudi slovenski odgovarjati.

Vsa pravda je, kakor kažejo gornje številke, zelo dolgo tekla, kar štiri leta. Vladni mlini vendar prepočasno melejo; ali zavolj tega tudi vselej dobro, nočemo raziskovati. — Veselimo se malega uspeha, kterega si je pridobila pravična zahteva, ali zahtevati moramo še več: naj se nam skaže pravica v vsakem oziru, kakor določuje postava!

Iz Črne. (Posojilnica. — Novi župan.) Naznanjam vam, da je imela naša slov. posojilnica lansko leto 44.398 gld. 58 kr. denarnega prometa, 206 zadružnih deležev, 644 gld. 70 kr. rezervnega zaklada. Pri obnem zboru dne 6. malega travna bil je izvoljen predsednikom g. Al. Božič. Dva odbornika, ki sta pri zadnjih volitvah deloma potegnili z nasprotniki, se nista več izvolila. Obresti so se znižale od vlog na 4%, od posojil na 5%. Za računsko pregledovalca sta izvoljena č. gg. župnika K. Kirchmayer in Fr. Premru. — Pri volitvi župana zmagal je s pomočjo liberalnih virilnih glasov liberallec Wurzer.

Iz Gutštanja. (Naš največji semenj.) Veter je napravil zjutraj lepo vreme. Živine, ljudij je bilo veliko, kupcev tudi dosti, a le z ovcami je dobro šla kupčila. Ovce so se pokupile skoro vse med potom že, par tudi po 20 gld., in še više. Ovc se je prodalo morda več ko dvajset tisoč. Za ovce je tu najboljši semenj, a več jih pride še v Kaplo. Pitane živine bilo je malo. Žalostno, da je lepe živine tako malo in redko videti na Koroškem in kar je lepega, tujei pokupijo. Nek kmet je tudi rekel, da ni toliko živine ko včasi, torej se kaže že pomanjkanje živine!

Iz Brezja na Gorenjskem. (Božja pot.) S 1. velikem travnom se prične na Brezjah ob delavnih vsakdanja sv. maša ob 1/4 10. uri za romarje, ki se pripeljejo ob 1/2 9. uri v Otoče. V nedeljah in praznikih je duhovno opravilo ob 1/2 11. uri. Na praznike Matere Božje in angeljsko nedeljo pa dvojno opravilo ob 1/2 7. in ob 10. uri. — Na veličastnem svetišču sloveče romarske cerkve na Brezjah se delo tudi letos že nadaljuje. Letos se bo dovršila kapelica, v koji je že nad tisoče romarjev pri starodavnem oltarju Matere Božje milosti zadobilo v dušnih in telesnih potrebščinah. Kakor vselej bode se tudi letos kolikor mogoče z vso pozornostjo častitim romarjem postreglo. Tedaj Slovenci, romajte k Materi Božji, naši pomočnici na Brezje; tam je nevsaahljivi vir milosti, tam studenec dobrot, s kterimi nas Božja previdnost na zemlji

obsipa, kjer nebeška kraljica milostljivo uslišuje vse tiste, ki se k njej zatekajo. Saj pravi sveti Bernard: Še ni bilo slišati, da bi zapuščen bil, kdor se k njej obrača.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 28. grudna 1895 do 21. sušca 1896 poslali: Podružnica za Poljansko dolino 25 gld.; g. A. Podboj v Ribnici iz nabiralnika 16 gld.; g. Mih. Pesjak v Kamni Gorici 5 gld.; g. Ivan Šapla v Ajdovščini 4 gld. 30 kr.; „nadporočnik“ 5 gld.; cerkniško-planinska ženska podružnica 81 gld.; č. g. župnik L. Jenko 2 gld.; šentjakobsko-trnovska ženska podružnica v Ljubljani 645 gld.; g. Jožef Agrež v Brežicah 19 gld.; g. Peter Novak v Slov. Bistrici 4 gld.; moška podružnica na Vrhniki 40 gld.; ženska podružnica na Vrhniki 50 gld.; č. g. Blaž Grča, župnik v Šempasu, 4 gld. 40 kr.; ženska podružnica v Dornbergu 14 gld. 95 kr.; gospa Jos. Tollazzi v Logatcu 7 gld.; č. g. župnik A. Berce v Boštjanju 16 gld. 62 kr.; podružnica v Gornjem Gradu 25 gld.; kropinsko-kamnogoriška podružnica 36 gld.; Mohorjani v Beli Peči 50 kr.; č. g. dekan Iv. Muravec v Cerknem 5 gld.; podružnica v Cerkljah 22 gld. 39 kr.; g. Hočevar v Cerkljah 6 gld. 10 kr.; g. Vavken v Cerkljah 4 gld. 63 kr.; Mohorjani v Črnomlju 1 gld.; č. g. župnik Smerečnik v Št. Ilju 2 gld.; g. M. Lah 1 gld. in g. notar Kačič v Soštanju 3 gld.; solčavski Mohorjani 8 gld. 60 kr.; kranjska moška podružnica 23 gld. 40 kr.; Zaveza zagorskih Slovencev 100 gld.; g. Mate Kenič v Orehku 1 gld. 40 kr.; g. Fr. Cukjati v Št. Gotardu 4 gld.; tržaška ženska podružnica 342 gld.; goriška ženska podružnica 100 gld.; č. g. Fr. Ferjančič v Ljubljani 1 gld. 50 kr.; sl. posojilnica v Metliki 5 gld.; g. polkovnik V. Kranjc v Trnovu 1 gld.; sl. uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani nabralo 525 gld. 87 kr.; sl. društvo „Sokol“ v Ljubljani 10 gld.; sl. posojilnica v Mozirju 25 gld.; moška podružnica na Vrhniki 12 gld. 44 kr.; ženska podružnica na Vrhniki 14 gld.; g. J. Gruden na Vrhniki 2 gld.; podružnica v Podgradu 17 gld.; č. g. dekan A. Rogac 5 gld.; Mohorjani v Hrušici 2 gld. 40 kr.; č. g. Stefan Jenko 1 gld.; ženska podružnica v Črnomlju 61 gld. 20 kr.; moška podružnica v Postojni 100 gld.; g. prof. dr. Gregor Krek v Gradcu 100 gld.; g. prof. Štifter v Kalugi 2 gld.; č. g. kurat J. Zupan v Št. Petru 2 gld.; Pivška podružnica iz nabiralnika 3 gld. 10 kr.; č. g. dekan J. Lavrenčič v Šmartinu 5 gld.; g. Cerar v Blagovici 3 gld. 30 kr.; g. Rih. Ševar v Zagorju ob Savi 5 gld.; šenklaško-franciškanska ženska podružnica v Ljubljani po gospi dr. Tavčarjevi 239 gld. 20 kr.; g. notar J. Plantan v Ljubljani 5 gld.; g. novomeški župan Fr. Perko 1 gld.; Mohorjani v Gorici 4 gld. 60 kr.; sl. posojilnica v Radečah 10 gld.; podružnica na Vrhniki 30 gld.; prijatelj naše družbe v Trzinu 6 gld.; ženska podružnica v Ajdovščini 76 gld.; podružnica v Velenjah 100 gld.; podružnica v Železnikih 19 gld.; iz Idrije stava 1 gld.; moška podružnica v Kobarižu 20 gld. in g. A. Mašera 5 gld. 30 kr.; sl. uredništvo „Mira“ v Celovcu nabralo 197 gld. 90 kr.; sl. odbor Slov. zveze v Št. Petru pri Gorici 4 gld. 50 kr.; gospa Mat. Sebenikar na Rakeku 10 gld.; podružnica v Lehnu 25 gld.; sl. hranilnica za Sv. Lenart na Koroškem 8 gld.; g. V. Rohrman, tovarnar v Ljubljani, 300 ročnih pletarčev; g. e. k. učitelj S. Stegnar v Ljubljani zavoj knjig; Vipavska podružnica 2 gld.; poslanec A. Koblar 100 gld.; Letnarjev Ivan v Mengšu 3 gld.; pri g. Sršenju v Ljutomeru nabranih 8 gld. 75 kr.; sl. posojilnica v Gornjem Gradu 5 gld.; podružnica Loški Potok 48 gld.; g. J. Ušaj v Črnicah 1 gld. 11 kr.; sl. posojilnica v Kamniku 30 gld.; gospa dr. Tavčarjeva v Ljubljani nabrala 11 gld. 84 kr.; sl. posojilnica v Mariboru 100 gld.; podružnica v Beljaku 9 gld. 80 kr.; podružnica v Metliki 9 gld. 50 kr.; g. notar Hudovernik v Kostanjevici 22 gld. 50 kr.; Mohorjani begunski 5 gld.; podružnica v Mokronogu 15 gld.; moška podružnica v Gorici 50 gld.; Neimenovanec z Dolenjskega 10 gld.; g. Lego iz Prage 2 dolarja; č. duhovščina ljubljanskega mesta 216 gld. 50 kr.; č. g. prof. Ant. Kržič za 100 gld. knjig; Neimenovanka iz Velenja 40 gld.; sl. posojilnica v Slov. Bistrici 10 gld.; g. M. Čagan v Ljutomeru 3 gld.; sl. posojilnica v Pišecah 5 gld.; podružnica na Greti 15 gld. 59 kr.; g. Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Celju, 5 gld.; sl. okr. posojilnica v Mokronogu 15 gld.; prva belokranjska ženska podružnica 23 gld. 15 kr.; Ormoška ženska podružnica 57 gld. 51 kr. — Ker so potrebe naše družbe letos posebno velike, tedaj podpisano blagajništvo uljudno prosi vse Slovence, da naj se podvoji rodoljubna požrtvovalnost. Bog plačaj mila srca! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Maribora. (Tat in samomorilec. — Maribor v nevarnosti.) Dne 17. aprila popoldne se je priplazil neki neznan človek v knezoškofijsko pisarnico. Vstopivši stolni prošt Herg ga zapazijo pod mizo, in ker se jim je zdel človek sumljiv, pošljejo po policaje. Po večurnem trudu se je še le posrečilo redarjem polastiti se tihotapca in ga vtakniti v ječo. V soboto zjutraj so ga pa našli obešenega v ječi. Zločinec, neki Tkalec s Hrvaškega, je imel pri sebi nekaj denarja, srebrno uro, več praških srečk in raznovrstno tatinsko orodje. — Ker je gosp. pravosodni minister premestil g. notarja dr. Fr. Firbasa, izvrstnega Slovence, iz Brežic v Maribor, so mariborski nemčurji zgubili zadnjo trohico pameti. Vspodbujajo mariborskega poslanca dr. Kokoschinega, naj se s krepko interpelacijo zažene v ministra. Po „toči je zastoj zvoniti.“ „Slov. Gosp.“

Državni zbor.

Državni zbor se je dne 14. mal. travna zopet začel. V prvi seji mu je predložil finančni minister predlogo, po kateri bodo proste koleka, vse ustanove, ki se osnujejo povodom petdesetletnice cesarjevega vladanja; potem se je začela razprava o zapadnoseverni železnici. Večina govornikov je jako odločno ugovarjala temu, da bi se ta železnica podržavila. — Sklenila se je postava o pokojninah za vdove uradnikov. Vdove najvišjih uradnikov imajo po sklepu drž. zbora na leto dobivati po 3000, 2600 in 2200 gld., one uradniških slug po 200 gld. Vlada je hotela imeti za prve razrede kar po 5000, 4000 in 3000 gld. Z znižanjem se prihrani na leto okroglih 50.000 gld. Ministri se hočejo sicer kujati, ker so poslanci znižali pokoj-

nino; mi pa pravimo, da je še sedaj pokojnina v prvih razredih previsoka, ko marsikteri kmet, ki davke plačuje, dostikrat nima niti za sol. — Dne 20. t. m. se je začel razgovor o novi volilni postavi. Večina poslancev z volilno preosnovo, kakor jo predlaga vlada, ni zadovoljna, pa vendar zanjo glasujejo, ker, kakor pravijo, sedaj boljše ni mogoče dobiti. Izmed Slovencev je v splošni debati govoril g. dr. Gregorec, ki je poudarjal, da volilna preosnova ni taka, kakršno zahteva pravičnost. Krivičnost starega volilnega reda za Slovence se kaže tudi v novi peti volilni kuriji,* 800.000 štajerskih Nemcev ima po novem redu 23 drž. poslancev, 400.000 Slovencev pa samo 4!! Slovenski poslanci glasujejo, za podrobno razpravo le zato, ker se zagotovi s tem tudi v ustavi načelo splošne volilne pravice. — Posl. Klun je stavil in zagovarjal predlog, naj Kranjska v novi kuriji dobi dva poslanca.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Listi pišejo, da je pravosodni minister zaukazal, naj se pravosodni uradniki po Istri priučijo hrvatskemu, oziroma slovenskemu jeziku, da bodo mogli uradovati tudi v teh jezikih. Da bi le bilo res in se enak ukaz kmalu izdal tudi za Koroško. — Dne 18. mal. travna je bil dr. K. Lueger v četrtič izvoljen za dunajskega župana s 96 glasovi. Liberalce Gröbl je dobil samo 42 glasov. Sedaj je vse radovedno, bode-li vlada tokrat potrdila Luegerja za župana, ali ne. Če obč. zbor zopet razpusti, bo Lueger izvoljen še z večjo večino. — Južnotirolski Italijani zahtevajo od vlade, da se osnuje poseben italijanski oddelek deželnega odbora v Inomostu, da bodi deželnega glavarja namestnik Italijan, da se razdeli deželni šolski svet v nemški in italijanski oddelek in da se v deželnem zboru vpeljejo narodne kurije. Ako se to dovoli Italijanom, mora se dovoliti tudi štajerskim in koroškim Slovincem. — Načelnik oddelka za bogočastje pri vladi v Zagrebu, Kršnjavi, je odstopil. S kruto roko je zatiral vsako živahnejše cerkveno in narodno življenje na Hrvaškem, dokler ni tudi njemu odklenkalo. Naslednik mu je drž. pravdnik Krajčević, tudi hud madžaron. — Med mladočehi je nastal razpor, ker radikalnejši poslanci niso več zadovoljni s sedanjimi voditelji, katerim očitajo, da so preveč vladni. Posebno listi se hudo ravšajo med seboj. — Vladni listi poročajo, da se na Češkem vpeljejo dvojezične srednje šole; to bi bil po njih mnenju začetek spravi mej Čehi in Nemci. Če so res dvojezične srednje šole tako dobro sredstvo za spravo mej narodnostmi, zakaj jih vladna glasila ne priporočajo tudi za Štajersko, Koroško in Primorsko?! — Ogerska kvotna deputacija je zavrgla predlog avstrijske deputacije gledé doneskov za skupne potrebe ter zahtevala, naj ostane sedanje razmerje, da naj plačujemo mi 70%, Ogri pa le 30%. Pogodba se, kakor vse kaže, še ne bo dognala tako hitro.

Druge države. Nemški cesar je bil v Italiji, kjer sta se v Benetkah sešla z laškim cesarjem in na Dunaju, kjer mu je naš cesar priredil velike slavnosti. Pravijo, da je imelo potovanje velik politični pomen, da bi se ponovila trozveza. Nam se je ravno ni veseliti! — Ruski car bode kronan dne 28. maja v Moskvi. Slavnosti bojo trajale od 19. maja do 8. junija in bodo obsegale razne čarobne slovesnosti. Zastopane bodo vse države. Sv. Očeta zastopal bode nuncij Agliardi. — Carigrjski grški patrijarh močno želi, naj se bolgarska cerkev zedini z grško. To tudi srčno želi ruska vlada. Toda Bolgari so zoper tako zedinjenje in so zelo nevoljni na kneza Ferdinanda, da je bil pri grškem patrijarhu v Carigradu. — V Španiji so imeli nove volitve za državni zbor. — Španci v vojski na otoku Kubi nimajo sreče; vstajniki se dobro držé in Španija mora vedno izdajati nove milijone in pošiljati nove armade na Kubo. Prišel je tudi za Špance plačilen dan, kajti imeli so Kubo za molzno kravo in grozne so krivice, s katerimi so stiskali Španci prebivalce na Kubi. Sedaj se kaže, da prej ali slej priznajo Španci Kubancem samostojnost in vsak pravičen človek mora reči: Prav tako! Vsaka sila trpi le do gotovega časa. — Verske ljudske šole dobijo v Angliji. In kdaj v „katoliški“ Avstriji? — Na Nemškem so prišli v šego dvoboji med visoko gospodo. Če se potipajo vaški fantje malo bolj trdo, jih kaznujejo, ko se pa streljajo visoki gospodje, jih zato hvalijo. Kakor pravijo, si z dvobojem: „Rešijo čast“. Malovredna čast, ki se reši na tak način! Tudi cesar je za dvoboji. — Iz Rusije prihaja, Bog daj da resnično, poročilo, da se zboljša stanje katoličanov. Nadškof Kozlovski mora menda sestaviti pritožbe katoličanov in naštetih pripomočke za zboljšanje ter vse to poslati carju. — Na Francoskem so dobili zopet nove ministre. Sedanji so morali odstopiti, ker so prišli

*) To se kaže zlasti na Koroškem, kjer so Slovenci na milost in nemilost izročeni Nemcem. Uredn.

navskriž z gospodsko zbornico (senatom), ki noče dovoliti, da bi se razkrile lumparije visokih gospodov.

Gospodarske stvari.

Kako si more vsak napraviti doma dobro „Kneippovo sladno kavo“. Kneippova sladna kava se napravi iz navadnega ječmena. Večji pisker napolnimo do dveh tretjin z ječmenom, ki smo ga poprej v čisti vodi oprali. Potem ga zalijemo do polovice z mlačno vodo, dobro premešamo in denemo na tak kraj, kjer je vedno toplo. Ječmen začne kmalu kliti, in kadar so kali okoli pol centimetra dolge, strememo ječmen v suho ponev in po kruhovi peki v peči posušimo. Posušeni ječmen se praži, kakor navadna bobova kava, in da se lepo sveti, posipujemo ga, ko je oprazen, s sladkorjem, dobro premešamo in dokler je še gorak, shranimo na suhem. Na tak način napravljeni ječmen je pristna Kneippova kava, ki ima v sebi redilne snovi, nasproti pa bobova kava samo droži. Posebno matere bi ne smele dajati svojim otrokom druge kave, kakor tako narejeno, in s tem bi precej denarja na leto prihranile. Prihrani se pri kili 50 kr. Ako hočeš, da ima kava duh (aroma) po pravi kavi, primešaj eno tretjino bobove kave. Res nespametno bi bilo, dajati 50 kr. za eno kilo Kneippove kave, ko si vsak zamore doma zastoj napraviti enako dobro, da celo še boljše kavo, krone pa, ki se na tak način prihranijo, obrnejo naj se za druge potrebne reči pri gospodarstvu.* Pisatelj teh vrstic, ki je bral omenjeni navod v nekem češkem gospodarskem listu, svetoval je nekterim, naj si napravijo na tak način doma kavo, in res, vsi so se pohvalili, češ, da je izvrstna pijača in zdrava, boljša kakor iz navadne kave in skorej zastoj. Kdor bere, naj poskusi!

„Dol. Nov.“

Katran (tér) škoduje sadnemu drevju. Po pomoti se je pri nekem posestniku v zgornji Savinjski dolini več dreves pomazalo s katranom, namesto z apnom. Vsa ta drevesa začela so očitno hirati in se bodo najhitreje posušila, kar pričuje, da je katran sadnemu drevju nevaren.

Miši naredé dostikrat veliko škodo v drevesnici. Zgodilo se je že, da so po več sto drevesnic spodjedle. Ker prebivajo pod zemljo, jim je tudi prav težko priti do živega. Neki sadjar je pa na jesen pometal po drevesnici več krompirjev, v ktere je bil popred in sicer v vsakega po 15 do 20 bunčic od žveplenk nataknil. Nasledek tega je bil, da se je mnogo miši, ki so uživale krompir, zastrupilo in poginilo. „Sl. Kmet.“

Krt je koristna žival. Poleg miši so veliki kvarljivci v drevesnici tudi podjedi ali ogrei. Te požeruhe prepoditi je pa še mnogo težje, nego miši. Pa Bog nam je dal izvrstnega pomagača, kterelega pa človek še vse premalom pozna ter celó misli, da mu je velik sovražnik. V neki drevesnici so ogrei vsako leto mnogo, zlasti mlajših dreves spodjedli. Kar pride v drevesnico krt. Vsako jutro je bilo v vrtu veliko, kar čisto svežih krtin in videti je bilo, kako oblastno in neusmiljeno novi gost gospodari po vrtu. In glejte! Od tistega časa, ni bilo več najti v vrtu spodjedene drevesa. „Sl. Kmet.“

Naša lekarna

je silno velika in sega po vsem Slovenskem. Ker pa naš apotekar le v kancliji sedi in ne utegne okoli letati, ne vemo natanjko, ktere trave so že zunaj, ktere še ne. Treba nam bo profesorjev, ki so tako modri, da slišijo trave rasti, ki bodo naši lekarni poročali in pa mladino učili rože spoznavati ter priganjali nabirat. Haló, zdaj pa apotekarjevi učenci in pomočniki na noge; hajdimo s torbico iskat: še trobentice, trnoličen cvet, brinje (smolovje), potem pa 1. revar, 2. dišečo perlo, 3. lapuh (Tussilago farfara), 4. črničje (borovničje) listje, 5. grozdčije (ribizeljno) listje, 6. črivo praprot, 7. plešec, 8. dobovo skorjo, 9. bezgovo skorjo, 10. kropeljive. Doma potem oglejmo si eno za drugo.

1. Revlar se imenuje tudi cikora, ker se rabi za cikoro ali kavo. Raste po trdih stezah, cveti mal. srpana in vel. srpana lepo modro. Revlarjevo salato so menda že Rimljani radi jedli, kajti v Horaciju (carm. I. 31.) beremo: „Me pascunt olivae, — Me cichorea levesque malvae.“

V vrtilih imajo revlarju podobno salato „endivijo“, na Štajerskem rezvo imenovano. Več o revlarji še pozneje, ko spet pride na vrsto, po letu.

2. Dišeča perla (majnikova zel) se namoči v vino in čisti kri. Posebno prijetna in močna je z jagodami žita. Ta trava je dobro zdravilo za jetra, slezno (vranico, Milz), vodenico, kamen, za na potrebo, ako v črevesu kaj zaostaja. Obkladki so za vroče otekline in tore.

*) Ali pa za velikovško solo!

3. Lapuh raste rad po ilovnatih tleh, ima lepe rumene rože, ki med prvimi oznanjujejo spomlad. V nemškem se imenuje tudi oslovska noga, ker ima take liste ko oslovska noga. Lapuh (listje) kri čisti, ná-se vleče in krepča. Rabi se za zaslizene prsi in grlo, za katare, pljučne bolezni, znotranjo vročino, vnetja, tifus, za želodec in če glava boli, potem za raka na jeziku, znotranje tvore, šeno v lici in otekle noge. Zeleni listi navezani izvlečejo vročino, za naduho in katar je moraš na prsi navezati, na gnojne tore se deva zmučano lapuhovo listje.

4. Črnice bom že še bolj ocenil; zdaj si naberimo le perja. Sok iz perja je za gnjilobo v ustih in za slabečo kri (če se kri „tadva“), poslajen čaj pa za tiste, ki kri pljujejo.

5. Grozdjčeve (ribezeljrove) vejice, listi in sok so zoper skrnino, revmatizem, kamen, vodenico, težko potrebo, pa tudi za želodec. Mladike za kašelj, hripi in otekle drgali (mandelje).

6. Črvena praprot. V slovenski botaniki je ime „glistna podnesnica“, v slovarji so imena: „vrtič, lopatka, glistnica“. Da se torej ne zmotimo, naj to rastlino opišem, da jo boste mogli spoznati. Raste rada po skalnatih stenah in podrtijah in zraste velika za meter. Mlado listje je zavito kakor polževa hiša. Debeli koren je zunaj rujav, znotraj rumen, ima veliko drobnih korenin in je zelo razmrščen. Latinsko ime je „Polipodium (ali Aspidium tudi Neophrodium) filix mas.“ je izmed pikastih praprotij in ker je za črve, sem jo črveno praprot imenoval. Nekaj lepega o njej še pozneje, ker se ji ne mudi še.

7. Plešec cveti belo, od mal. travna do vino-toka, steblo je skoro brez vejic. Zel in koren krčita (vkup vlečeta) in sta izvrstna za vse bolezni na krvi, če ti kri teče ali od tebe gre itd. Vzame se vsako uro eno žlico pokuhanja. Obkladek je dober za vroče tore; sok če se v ušesih gnoji.

8. Dobovo skorjo dóbi od mladih vej; to zdaj in pozneje, celo leto velja. Apotekar je od kmeta izvedel, da voli radi jedó, če se jim dá stolčene dobove skorje med sol. Apotekar sam živi skoro na pol od želodi. (Dober tek! Uredn.)

9. Bezovca ne posekaj, odkrij se mu in imej ga v časti, je izvrsten dohtar. Skorja (in korenica) je najboljšo zdravilo za vodenico, tudi dobro za Valentinovo bolezen in krče, odprte rane in stare tvore.

10. Mlade kropeljive so po ceni jed, redilna prikuha kot špinača na primer s krompirjem k mesu. Same kropeljive so malo ostudne, vmes med druge trave so pa zelo dobre za špinačo. Učene in modre kuharice naj naučé gospodinje špinačo kuhati. O priložnosti pridem vas, kuharice, poprašat, ali ste me ubogale. Če ne, bom hud. Zdjaj z Bogom!

Apotekar.

Novičar.

Na Koroškem. V Celovcu so ustanovili društvo za varstvo lova („Jagdschutzverein“). Veliko potrebnejši bi bilo društvo za varstvo kmetov, katerim divjačina poškodeje poljske pridelke. — V Svincu so poslali 5½ letno dekle po žganje v gostilno. Med potjo se je dekle žganja napilo tako, da je obležalo na poti in drugi dan umrlo! — Dela pri novem dravskem mostu pri Lipici hitro napredujejo. Kmetje jih pa nič kaj veselo ne gledajo, ker morajo pregloboko segati v žep, ki je itak dosti krat le prazen. — Z dnem 1. vel. travna dobimo nove smodke po 6 kr., z imenom „operas“, namesto dosedanjih „kub“. — V Špitalu je umrl dné 20. mal. travna knez Ferd. Porcia, zadnji svojega rodú. Pet dnij prej je umrla njegova žena. — Dné 18. mal. travna našel je 15letni sin p. d. Lipeja v Sörgu blizu Št. Vida žalostno smrt. Hodil je pred voli, ko so orali. Vola sta se splašila, vlekla fanta s seboj, da se mu je noga na več krajih razlomila, trebuh čisto razmesaril. Pljuča in jetra so se mu iztrgala iz života. Obležal je takoj mrtev. — Listi so že pisali, da odstopi g. deželni šolski nadzornik dr. Gobanc zavoljo bolehnosti. On sam pa je izjavil, da to ni res. Škoda! — V Sokovem je dné 20. mal. travna razletela mešalnica za smodnik. Celo bajto je razneslo daleč na okrog. K sreči ni bil nihče blizu. — Konje-rejsko društvo so ustanovili v Št. Pavlu ob Zili. — Dné 18. mal. travna je padlo 6letno dekle p. d. Susla v Škofji vasi v vodnjak. Izvlekli so jo že mrtvo. — V Meranu je dné 24. mal. travna nagnagla umrl prometni vodja državnih železnic v Beljaku T. pl. Skala, častni meščan ljubljanski. — Doktorjem prava je bil dné 23. malega travna v Gradcu promoviran g. H. Šubelj, konceptni praktikant v Velikovecu. — Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico napravi na binokostni pondeljek shod in veselico pri Kramarju na Želinjah, na ktereга opozarjamo že danes. Vabilo pride prihodnjič.

Na Kranjskem. „Glasbena Matica“ je napravila po Veliki noči še tri sijajne koncerte. Imela

je tudi izvanredni občni zbor, pri katerem je imenovala več častnih udov. — V Sečjem Selu pri Vinici so pogorela pohišstva štirim posestnikom. — Dné 21. mal. travna ob 11. uri dopoldne se je v Ljubljani čutil spet precej močen potres, ki je mnoge neljubo prestrašil; škoda ni napravil nobene. Tudi na več drugih krajih, zlasti v Novem mestu, so čutili potres. — V Ljubljani so imeli minuli teden občinske volitve. Konservativna stranka se jih ni udeležila. — Slovensko katoliško delavsko društvo je imelo dné 19. mal. travna sijajen shod v Radečah pri Zidanem mostu. — Kipar Gangl je napravil na ljubljanskem pokopališču krasen relief kot nagrobni spomenik gospej Murnikovi. — Umrl je dné 25. t. m. po kratki bolezni urednik „Danice“ in veliki dobrotnik mladine preč. g. kanonik Luka Jeran v Ljubljani. Naj blagi pokojnik počiva v miru! — V Lukavici so se dné 22. t. m. sesule stene neke apnenice in zasule jedinega sina posestnika M. Vever-ja. Še le po dolgem trudu so izvlekli mrtvo truplo izpod peska in prahu.

Na Stajarskem. Neki prostak lovskega bataljona št. 31. je pred kratkim, ko so bile vaje v graški okolici, dvakrat ustrelil na svojega nadporočnika; toda le prvi strel je zadal in sicer nekega vojaka v hrbet, da se je revež zgrudil smrtnoranjen. — Justični minister je premestil notarje: Dr. Fr. Firbasa iz Brežice v Maribor, R. Bratkoviča v Brežice in Fr. Strafella iz Tržiča v Rogatec. — V Mariboru so dné 20. t. m. ustavili delo mizarski pomočniki. Zahtevajo deseturno delo na dan in zvišanje plačila za 15 odstotkov. — Dné 15. t. m. je za nekaj časa zapustila svoje stanovanje delavčeva žena N. Seničar v Storah pri Celju. Njena 2letna hčerka Angela pa med tem časom spleza na štedilno ognjišče, kjer se je kurilo. Hčerki se vname obleka, in revica se tako opeče, da drugi dan umrje. — V Solčavi v gornji Savinjski dolini se bode ustanovila pošta, ki bode imela vsakdanjo zvezo s poštnim uradom v Lučah. — Dvajset novomašnikov dobi letos lavantinska škofija. — Društvo vednega češčenja v Mariboru lepo napreduje, kakor vidimo iz dopisnega poročila. Oni teden je napravilo lepo razstavo cerkvenih oblačil. — Slovensko pevsko društvo v Ptujju priredi svoj običajni veliki koncert dné 16. vel. srpana v Brežicah.

Na Primorskem. Tržaške Italijane grozno jezi, da morajo dajati slovenskim pericam v okolici zaslužiti, ako nočejo umazani okrog laziti. Zato že dolgo delajo na to, da se osnuje v Trstu velika parna perilnica. Prvi poskus pa se je ponesrečil. Vladni list sedaj priporoča, da bi tržaške gospe se zbrale v delniško društvo in kupile propalo perilnico. Morebiti Menelik od vojne odkupnine podari Tržačanom malo drobiža, da se rešijo slovenskih peric. — V Gorici boj za slovensko šolo še ni končan. Zdi se celo, da se bo pravi boj še le začel. — „Tržaško podporno in bralno društvo“ je imelo lani 493 članov, za 108 več nego l. 1894. Dohodkov je bilo 5361 gld. 02 kr., stroškov pa 4937 gld. 35 kr. Društveno premoženje znaša 3603 gld. 96 kr. — V laškem gneždu Buje so nastali med tamošnjimi laškimi prenapetneži hudi izgredi in pretepi zaradi občinskih volitev. Stepli so se, da je tekla kri. — V Gorici se snuje zelo potrebno trgovsko in obrtno podporno društvo. — Ker je lahonska večina v isterskem deželnem zboru zavrgla volitve poslancev Jenka, Mandiča in Kozuliča, bodo volitve za te tri mandate dné 30. vel. travna. — Hrvatske šole dobijo po dolgih pravadah pri sv. Ivanu in sv. Martinu. Tako je razsodilo upravno sodišče.

Po drugih deželah. Slovenski klub na Dunaju priredi v soboto 2. maja t. l. zabavni večer v „Restaurant International“ I., Neuer Markt, v zimskem vrtu. — V Sarburgu blizu Meca na Nemškem je v občinski ječi gladú umrl nek godec. Zaprli so ga, ko je bil pijan, potem pa pozabili nanj, da je moral umreti. — Barantača z dekleti, žida Langerja, je nedavno prišla dunajska policija. Prodajal je že nad 700 deklet v Carigrad, Aleksandrijo, na Rumunsko in v Ameriko. Ko so ga zasačili, našli so pri njem še 8 tujih, za prodajo namenjenih deklet. — Na Dunaju so slovesno odkrili spomenik slavnemu glasbeniku Mozartu. — V Malagi so zaprli 8 učiteljev iz bližnjega mesta Belez, ker so na cesti prosjačili. Učitelji, kateri že dalje časa niso več prejeli nobene plače, zaprli so svoje šole ter se beračujoč klatili po deželi. Guverner jim je obljubil, da dobe svojo plačo, ob enem jim pa tudi zažugal, da jih dá zapreti v beračnico, ako jih še kdaj zasačijo pri beračenju. — Abesinski kralj Menelik ima vjetih 2000 Italijanov in zahteva za vsakega 2000 Marije Terezije tolarjev odkupnine. To bi znašalo 14 milijonov lir. Italijani so mu baje pripravljali plačati 2 milijona lir, več pa ne, ker po njih mnenju niti toliko italijanski vojaki niso vredni. Italijani jih bolje poznajo kot Menelik. — V državni livarni v Petrogradu so nedavno vlili top, ki tehta 3470 centov. Ta top je namenjen za črnomoško brodovje. V Sebastopolju so ga peljali s posebnim vlakom, ki je prevozil le 17 kilometrov v jedni uri z nalašč zato napravljenimi vozovi. —

Blizu Prage se je dné 20. mal. travna prevrnil velik čoln s 4000 vrečami sladkorja. Predno so prišli ljudje, se je sladkor večinoma raztopil ali vsaj pokvaril. Škode je za 100 tisoč goldinarjev. — Baron Hirs, svetovnoznani židovski bogatin, je oni dan umrl na Ogerskem pri nekem prijatelju. Zapustil je za sedem tisoč milijonov premoženja.

Cerkveni novičar. V Severni Ameriki je umrl škof Rihard Kenrik, starosta vseh katoliških škofov. Sedaj so pa papež Leon XIII. najstarejši škof, ker so bili že leta 1843. imenovani za nadškofa damijatskega. — Sv. Oče so povodom velikonočnih praznikov podelili rimskim revežem 13.000 lir, revnim duhovnikom 4000 lir in bivšim papeževim uradnikom 15.000 lir. Tako papež skrbijo za revne Lahe, katerim kralj in framazonski ministri jemljejo kruh, ko mečejo mnogo milijonov za nepotrebne vojske. — Na Francoskem brezverci na razne načine zasmehujejo katoliške praznike. Na veliki petek so napravili na več krajih velike pojedine. Zvesti verniki zató tem bolj obiskujejo cerkve. Ravno isti dan je obiskalo nad 150.000 ljudij cerkev naše Gospe v Parizu, kjer hranijo trnjevo krono Jezusovo, velik del sv. križa in žrebelj od sv. križa.

* * *

Novo knjige. Nove Šmarnice z naslovom „Marija Podoba Pravice“ so izšle. Spisal jih je župnik Jožef Kerčon. Pisatelj nam opisuje Marijino življenje po nauku sv. pisma in po nekaterih razodetvah. Lepe Marijine zglede obrača na krščansko življenje in naše potrebe. Za vsak dan nam podaje lep zgled in nas uči srčno častiti Marijo. Knjiga se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena jej je v pol usnju 90 kr., v usnju 1 gld., v usnju za zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Lepo knjigo zelo priporočamo vsem Marijinem častilcem med Slovenci. — Pridni mladinski pisatelj g. Ant. Kosi v Središču je izdal 5. zvezek Zabavne knjižnice za slovensko mladino. Priobčuje živitopis učitelja in pesnika Freuensfelda in razne basni, povestice in pesni. Naj bi se prav razširila med slovensko mladino in prav pridno prebirala. Dobiva se zvezek po 15 kr. pri g. pisatelju. — Starišem in odgojiteljem je namenjen „Krščanski detoljub“, ktereга prav toplo priporočamo. Izšel je ravnokar VIII. letnik za l. 1896. Izdaja ga g. prof. A. Kržič v Ljubljani. Prinaša raznovrstne imenitne nauke in zglede slovenskim starišem. Kot priloga je izšel živitopis svet. Antona Padovanskega.

Raznoterosti.

300letna pravda se vrši na Bavarskem v občini Burgsinu. Začela se je 21. rožnika 1595, ko je občina vložila tožbo zoper gospe pl. Thüngen zaradi nekega hrastovega in bukovega gozda, ki je bil že tedaj mnogo vreden. Sedaj je vreden več nego dva milijona mark. Prvič se je razglasila razsodba že l. 1597. v korist občini. Graščaki so naredili priziv. Zadnjič so imeli razsodni dan 20. grudna 1895; a preloženo je bilo vse na dan 19. rožnika t. l. Kmetje skladajo vsak teden s čudovito vstrajnostjo tožbene desetice.

Osodepolna stava. Narednik Seemann v Kočicah na Ogerskem je hotel staviti, da bode vojaku na straži vzelo sabljo. Ko nobeden ni hotel z njim staviti, šel je narednik po noči k straži, postavljeni k topovom, in zahteval, naj mu vojak da sabljo. Stražnik je zaklical: „Stoj!“ Ko pa narednik ni poslušal in se le še približeval stražniku, ga je ta ustrelil.

Kako na Ogerskem razpisujejo službe. V slovaški občini Sohor je bila izpraznjena služba učitelja. V uradnem listu naučnega ministerstva bil je sledeči razpis: „Išče se učitelj, ki bi mogel čisto slovaško občino Sohor pomadžariti.“ Kaj tacega je mogoče le na Ogerskem, in k večjemu še pri nas na Koroškem!

Tudi stoletnica! V tekočem letu 1896. bode 100 let, odkar so vpeljali ono cevi podobno pokrivalo, katero gospóda imenuje cilindar, navadni ljudje „kana“ ali „pinja“. Omislili so ga Angleži, od tod je prišel v Pariz in kmalu potem je ves svet nosil „cilindar“.

Oporoka vrlega moža. Nedavno je v Zagrebu umrl sarajevski veletržec Miha Babić. Mož si je z lastno pridnostjo pridobil lepo premoženje, a vse kar je prištedil tekom let, je zapustil svojemu národu, Družbi svet. Cirila in Metoda za Istro 25.000 gld., Matici Hrvatski 10.000 gld., hrvatskemu starinarskemu društvu v Kninu 5000 gld., bratovščini hrvatskih ljudi v Istri 5000 gld., svojemu rodnemu mestu Belovaru za štipendije 10.000 gold. in druge velike svóte za razne dobrodelne namene.

Navihan ptič. Neki Ivan Zimanyi in njegov bratranec Stampfer sta na Dunaju storila mnogo sleparij. Zimanyi se je izdajal za madjarskega veleposestnika in pripovedoval ljudem, da se oženi

s hčerjo nekega milijonarja. Lahkomiselni ljudje so elegantnemu gospodu vse verjeli in mu z veseljem posojali, kolikor je hotel. Mož je osleparil ljudi za več kot 30.000 gold. in gotovo bi bil izmolzil še kaj več, da ga ni policija vzela v svoje varstvo.

Vabila.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti Vrh in okolico priredi v nedeljo dne 3. velikega travna t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni Ehleitner-ja pri Fari shod s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav. 2. Govor o šoli in izgoji. 3. Govor: Šola in kmetijski stan. 4. Poučni govor o zdravljenju. 5. Razni govori in nasveti. 6. Prosta zabava. Rodoljubni Slovenci in Slovenke pridite v prav obilnem številu. *Odbor.*

Listnica uredništva.

G. Simon Saga, organist v Gutštanju. Na Vaš dopis od 24. t. m. Vam radi potrjujemo, da nam Vi niste poslali dopisa, ki se nahaja pod napisom „Velikanoč“ v našem listu štev. 11. od 20. t. m.

Listnica upravnštva.

A. M. v K. Poslano naročnino 3 gld. smo prejeli ter ta znesek zapisali za leti 1895 in 1896. Lepa hvala!

Tržne cene v Celovcu

dné 23. mal. travna.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	05	6	31
rž	4	57	5	71
ječmen	3	92	4	90
oves	2	59	3	24
hejda	3	45	4	31
turšica (sirk)	3	70	4	62
pšeno (kaša)	7	—	8	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	80	1	30
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 2 gld. 90 kr. kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 30 kr., slama po 1 gld. 70 kr. do 2 gld. 10 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 180 do 190 gld.

Loterijske srečke od 25. mal. travna.

Trst 65 6 47 7 64
Linc 44 5 60 30 14

Današnja številka obsega šest strani.

Naznanila.

Priporočilo. Zavarovanja vsake vrste sprejema „Unio catholica“. Pošteni in večji zastopniki za posamezne pokrajine se iščejo. Pojasnila daje radovoljno nje glavni zastop v Gradcu, Radetzky-jeve ulice št. 1.

Ave!

Sedemnajst Marijinih pesem za majnik, za mešan zbor, samospve in s spremljevanjem orgelj, zložil Ign. Hladnik. Op. 25. Cena 70 kr.

Pange lingua in štiri Hymne za procesije o presv. Rešnjem Telesu, za mešan zbor. Cena 30 kr. Obedva dela ob enem s poštnino 85 kr. Dobi se pri skladatelju v Novomestu Dolenjsko.

Prevzetev hôtela.

S tem si dovoljujem najuljudneje naznanjati častiti duhovščini in p. t. občinstvu, da svoj

„hôtel Lamm“

v Celovcu zopet sama oskrbujem.

Potrudila se bom kar največ, da svoje čestite gg. goste zadovoljim z dobro pijačo in jedili in prosim naj se mi v prejšnjih letih skazano zaupanje skazuje tudi sedaj.

Spoštovanjem
Krescencija Lindner,
posestnica.

Novo popravljene lepe izbe po ceni.

Vozovi k vsakemu vlaknu na kolodvoru.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante.

Cena knjigam.

ktere je tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu izdala in založila ter se zamorejo naročiti ter veljajo, kakor sledeči razgled kaže:

Naslov pisatelja in knjige	Za ude, ne-ude in po knjigarnah	
	gld.	kr.
A. Janežič-Anton Bartel: Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch. III. Auflage. 1888	3	—
A. Janežič-Fr. Hubad: Slovensko-nemški slovar. III. natis. 1893	3	—
Trdo vezan z usnjatim hrbtom, vsaki del 3 gld. 50 kr. (s pošto 15 kr. več.)		
A. Janežič-Sket: Slovenska slovnica. VII. izdaja. 1894.	1	30
Dr. Jak. Sket: Slovenisches Sprach- und Uebungsbuch. Nebst Chrestomathie und Wörterverzeichnis. V. Auflage. 1893	1	30
— Grundriss der slovenischen Grammatik mit Uebungsbeispielen, Gesprächen und deutsch-slovenischem Wörterverzeichnis 1888	—	80
— Slovenska čitanka I. 1889	—	80
— Slovenska čitanka II. 1891	—	80
— Slovenska čitanka III. 1892	—	80
— Slovenska čitanka IV. 1893	—	80
— Slovenska čitanka V. in VI., II. izdaja 1892	1	60
Komel pl. Sočebnan: Kurzgefasste praktische Grammatik der slovenischen Sprache. Mit slovenisch-deutschem und deutsch-slovenischem Wörterverzeichnis, II. Auflage 1887	1	30
A. Lesar: Zgodbe sv. katoliške cerkve. III. natis. 1887	—	40
J. Kosec: Krščansko-katoliško nraoslovje. 1879. Po znižani ceni	—	80
A. Einspieler: Jedro katoliškega nauka ali ves krščanski nauk v 70 krščanskih naukih. 1873. Po znižani ceni	—	80
— Kazalo za Slov. Prijatelje 8 kr.		
— Krščanski nauk , „Stori dobro“. 1273 strani. 1876	1	80
— Krščanski nauk , „Varuj se hudega“. 650 strani. 1874	1	—
— Krščanski nauk , „Od blagoslovil“. 368 strani. 1872	—	60
T. Mraz: Razlaganje srednjega in največjega katekizma. 1036 strani. 1883	1	60
— Šolske katekeze za prvence. 240 strani. 1878	—	40
Dr. V. Wiery: Ansprechen und Predigten innerhalb der Jahre 1866 bis 1874. Drei Hefte, um den sehr ermässigten Preis von	—	50
Gr. Somer: Mali računar za I. razred ljudskih šol. Navod, kako naj učitelj prvošolce po pripovednih računih uči. Po znižani ceni	—	30
Trsatki romar , ki obsega zgodovino in popis božjega pota na Trsatu in razne molitve in pesmi za romarje. Po znižani ceni: mehko vezan 20 kr., trdo vezan 30 kr., v platno vezan 40 kr.		
Dr. J. Sket: „Kres“, leposloven in poučen list. Letnik 1883, 1884. in 1886., vsaki po znižani ceni	2	—

Opomba. Kdor si naroči katero knjigo ali več vkup, in hoče poštnino sam plačati, naj dodá 10 kr. za zavoj in kolek za vozilni list; če hoče pa knjige franko prejeti, naj dodá dotični znesek za poštnino, to je 30—50 kr.

Velika zaloga
kovanih železnih cevij za vodovode
po tovarniških cenah pri
Konradu Proschu v Celovcu,
tovarna za kmetijske stroje.

KONJAK,

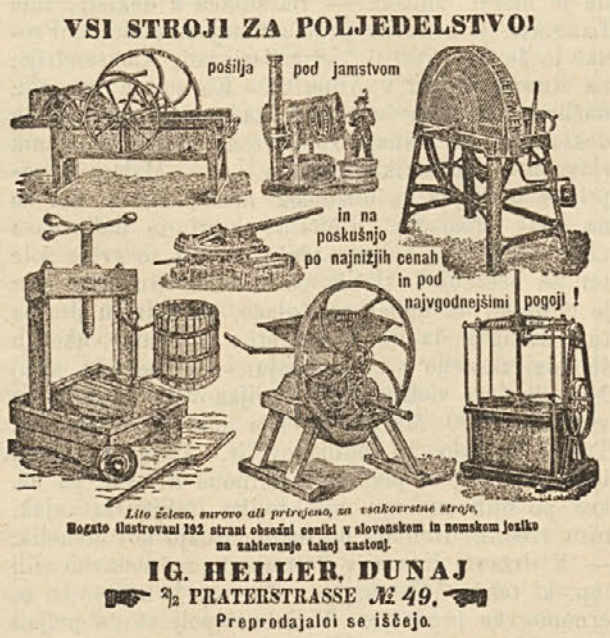
prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljšo, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, trganju po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco.

Benedikt Hertl, vlastelin grajščine Golić pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

pošilja pod jamstvom

in na poskušnjo po najnižjih cenah in pod najugodnejšimi pogoji!

Lito železo, nerovo ali prirejeno, za vsako vrsto stroja, bogato ilustrovani 122 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
Praterstrasse 24/9,
Preprodajalci se iščeja.

Najnovejše mode slamnike

prav lepo štafirane, za ženske in moške, v veliki izbiri prav dober kup, kakor tudi raznovrstno perilo, igrače, košare ali canje in druge drobnine priporoča

Marija Possod
v Celovcu, Burggasse št. 2.
(Nasproti železninarja Franc Sadnikar-ja.)

Kathreiner-
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edno zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi nišvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne savoje z imenom
Kathreiner

Najceneja darila za Binkošti!

Peter Fessl

v Celovcu, na starem trgu št. 20 (Alter Platz 20).
Slavno p. n. občinstvo je uljudno prošeno, da ne zamenja pravega mojega naslova, namreč: na starem trgu št. 20 (Alter Platz 20).

Fzjava.

Nekoliko mesecev prodajamo svojo
Tauberjevo Hana-sladno kavo,
ktera ima pred drugimi izdelki mnogo prednosti. Naravno je, da konkurenca nasprotuje našemu izdelku. Dobro je zato, da se pri kupovanju sladne kave ne daste preslepiti s

praznimi frazami,

marveč primerjajte in dajte tistemu izdelku prednost, kateri v resnici zasluži.

Našo sladno kavo izdelujemo iz svetovnoznane Hana-sladja, in ona ima prijeten duh, kterege nedosega noben drugi izdelek, ima veliko redilno vrednost in je torej priznana najboljša in najbolj zdrava primes k bobovi kavi. Tudi sama za se porabljena dá neprimeroma bolj zdravo in redilno pijačo, kakor vsak drugi nadomestek za kavo. Poskus z našo sladno kavo se bo poplačal vsakej gospej.

Prva tovarna Hana-sladne kave
(vpisana varstvena znamka 2 goloba)
Jan. Knotek-a nasledniki, Olomuc.

Važno

Tudi priporoča najnovejša pnevmatična kolesa (bicikeljne) v raznih velikostih in po najnižjih cenah.

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljšo in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravilja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko
v Celovcu, Burggasse št. 12.

Lepo, dobro ohranjeno posestvo

v Lesinjah v Tinjski fari je na prodaj. Obsega vkup 32 oralov, in sicer: 12 oralov posetve, 12 oralov dobro obraščenega gozda, 5 oralov travnikov in 3 orale sadnega vrta okoli hiše. Več se izve pri Jakobu Harihu, posestniku v Lesinjah, pošta Tinje (Tainach) na Koroškem.